

tíðindablaðið

Útgevni: p/f sosialurin

Fyrstakstjóri og blaðstjóri: Tórrinn Smith (Ábyrgd)

Bláðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Nordafar og samvinnan við grønlendingar

oddagrein

TÝSDAGIN hevði Sosialurin eina stutta samrøðu við stjórnan á virkinum hjá P. f. Nordafar í Føroyingahavnini. Í hesi samrøðuni visti tann nýggi stjórinn á, at tað gekst nógv betur hjá virkinum nú, enn tað hevur gingið tey seinastu árin.

HETTA ER at fegnast um, tí hvørt ár er landsstýrið komið við eini rokning til lögtingið, sum verður biðið um at gjalda hallið. Eftir frásøgnini hjá stjóranum at døma, so eru útlit til, at henda rokningin kanska fer at minka sum frálíður. Ja, stjórin metti, at virkið kanska kann bera seg fíggjarliga, um ráfiska-grundarlagið verður betrað.

SJÁLVANDI kunnu øll fegnast um, at tað fíggjarliga gongst betur. Men tað, sum vit kunnu fegnast upp aftur meira um, er, at grønlendingar tykjast ógvuliga væl sinnaðir, og eru hugaðir fyrri, at virkið ikki heldur uppat, men at tað aftur ímóti heldur fram.

EIN AV grundgevingunum hjá javnaðarflokkinum, tá málið var fyrri á lögtingið í vár, var at júst virkið hjá Nordafar kundi gerast

ein av lutunum í eini tættari samvinnu millum føroyingar og grønlendingar. Javnaðarflokkurin metti, at tað var ikki rætt at geva skarvin yvir nú, tá samvinnan millum tær norður atlantiska tjóðirnar stendur á einum nýggjum vegamti og skulu roynd nýggjar leiðir. Gongdin seinastu tíðina bendir á, at henda grundgevingin er á góðari leið.

NAKRAR ræddi í lögtinginum ferdu fram, at Nordafar bert kostaði landinum, meðan Føroya Fiskasøla fekk góðan vinning burtúr. Hvussu er og ikki, so eru bæði fakfeløgini hjá grønlensku fiskimonnum og hjá grønlensku arbeidarum hugaðir fyrri at virkið heldur fram. Eisini er líkt til, at Føroya Løgting er áhugað at halda fram. Tí mátti tað uttan iva borið til at funnið eina loysn, sum allir partar vóru nøgdir við.

VÓNANDI kann tí Nordafar saman við grønlendingum — kanska saman við fólkatingslimunum, sum hava gjørt tað, teir kunnu — finna eina loysn, soleiðis at rávrugrundarlagið verður tryggjað, til ein endalig loysn finst í samvinnuspurninginum millum grønlendingar og føroyingar.

Viðmerking til stutt blaðviðtal

Aftaná stuttan og greiðan spurning frá Sosialinum um, hvat, ið formaður Føroya Kommunufelags hevði til tað, at ein innstilling frá eini skúlanevnd um lærarasetan ikki varð fylgd av teimum hægri myndugleikum — hvussu við tí kommunala sjálvstýrinum? Svárið var nakað soleiðis: »At tað ikki kundi vera til annað enn at tað kommunala sjálvstýrið var S K U G V A Ð til viks. Sjálvt við tí í huga,

at kommunurnar ikki bera útreiðslurnar til læraralærnir.

Eisini helt eg blaðmannin biðja um viðmerking til tað, at ein innstilling ikki verður fylgd — tað er jú tann vanlig. Hartil var svar mitt at persónliga hevði eg einki ímóti at innstilling ikki altið verður fylgd av teimum hægri myndugleikum — samanber undirrátt og yvirrátt, har yvirrátturin ofta tekur aðra stöðu enn undirrátturin, tá ið haldgóðar grundir eru fyrri slíkar avgerð.

Tá hetta stutta blaðviðtal kom á prent í Sosialinum var orðið SJUGV-AD komið istaðin fyrri orðið SKUGVAÐ og harimillur er sum vituligt alstórur munur. Helt eg tað tí vera lættast at

rætta misstakið við at ringja beinleiðis til Jákup Mortensen, istaðin fyrri at fara aftur til blaðið.

Eg meti, at starvsnevnd Føroya Kommunufelags, er fús at viðgera tann kommunalpolitiska partin í einum slíkum máli, men aðrar partar kann kommunufelagið ikki viðgera.

Jógvan K. Mørkøre

Setið peningin í

FØROYA SPARIKASSA

Landsskúlaráðið má undir eftirlit

politisk viðmerking

Eftir lógini um skúlafyririting frá 1978 hevur landskúlaráðið fingið litið upp í hendurnar tyðandi tættir av skúlafyriritingini og hevur sostatt stórt vald og stóra ávirkan á gongdina innan skúlaferkið og á skúlskapin sum heild.

Av uppgávum ráðsins kunnu nevast at ráðið hevur eftirlit við galdandi reglum í skúlanum, ráðið staðfestir skúlaætlanir og undirvisingarætlanir, setir og loysir lærarar í og úr starvi o.m.a. Tað er givið, at hetta, at so nógv vald er latið einum stovni, ið er uttan demokratiskt eftirlit, krever serstakrar kvalifikatiónir av teimum, sum verða valdir í hetta ráð.

Tað, sum er hent í ráðnum í summar, bendir á, at ikki allir ráðslimir lúka tey kvalitetskrøv, ið samfelag og almenninngur hava rætt til at vænta og krevja av hesum limum. Millum tey fremstu av hesum krøvum er hetta, at bert saklig og kvalitativ sjónarmið verða lögð sum grund undir avgerðum um at seta fólk í störv innan føroyska skúlaferkið.

Mannagongdin í rektaramálinum og í viðgerðini av deildarstjórastarvinum í Trongsivági bendir á, at meirilutin í ráðnum ikki hevur virkað úr frá hesum grundsjónarmiði.

Tað seinna málið er kanska ikki heilt endað enn, so tað skal sleppa at liggja fyrri fyrst, men rektaramálið eigur at verða tikið fram sum dømi um eina ógvuliga ódåmliga mannagongd.

Alt, sum er komið fram um hetta mál, bendir á, at meirilutin í ráðnum ikki hevur roynt at finna fram til tann best eignaða umsøkjaran, men heldur hevur verið samdur um, at ein ávisur umsøkjari ikki skuldi kunna gerast rektari í Eysturoy. Sostatt varð hesin ávisi umsøkjari settur soleiðis, at hann ongari møguleika hevði fyrri at vera

imillum teir triggjar, sum skuldu innstillast. Við hesum varð landsstýrið avskorið frá, at seta henda umsøkjaran, sum av einhøvurari orsök var óynsktur sum rektari av meirilutanum og teimum bólkum, sum meirilutin umboðar.

Tann avgerandi spurningurin er so hvi hann var óynsktur og hvi meirilutin so brennandi ynskti tann, sum at enda fekk starvið.

Her mugu vit lita at kvalifikatiónunum. Tann umsøkjari, sum varð settur afturum, hevur allar hugsandi kvalifikatiónir: hann hevur ansiennitet — nakað sum ráðsformaðurin samb. Dimmalætting í dag leggur alla vekt á — hann hevur umsitingarroyndir við báðum skúlaformum, hann hevur undirvisingarroyndir við báðum skúlaformum t.v.s. bæði studentaskúla og HF. Umframt hesar royndir hevur hann verið uppi í nógvum nevndararbeiði viðvíkjandi hægri skúlskapinum.

Hin umsøkjarin, tann sum fékk allan stuðulin frá ráðsmeirilutanum og gjørdist rektari, hevur skúlaembættispróg, sum kravt, men hann hevur bert tvey ára ansiennitet hjá HF, hevur ongir royndir frá studentaskúla og kann av góðum grundum ongir umsitingarroyndir hava. (Her skal verða undirstrikað, at undirritaði als einki persónligt hevur ímóti hesum máli).

Tað er sostatt álvarsamur illgruni um, at tann best kvalificeraði umsøkjarin var óynsktur av flokkspolitiskum grundum.

Henda innstillingarmannagongd kann ikki góttastast, og hon kann ikki verja við sakligum grundum og er hon sostatt besta prógvið fyrri, at ráðsmeirilutin, Jákup Mortensen, Lasse Klein og Edmund í Garði, ikki hevur moralskan og politiskan rygg til at sita við so stórar ábyrgd og so stórum valdi, sum nú.

Her má tí broyting koma! At fáa teir út úr ráðnum er neyvan nokur vón um; so djúpt við borgarliga alternativitið ikki eyðmýkja sínar egnu. Tað hevði heldur ikki

verið góðtíkin av seytjanda mannum og samgonguni, sum jú alment hevur skrivað, at uppgávan hjá borgarligum álitismonnum er at halda øðrvísi hugsandi burtur frá almennum störvum — ein uppgáva, sum ráðsmeirilutin tykist at taka heilt bókstavigliga!

So er bert eitt at gera og tað er at fáa landskúlaráðið undir demokratiskt eftirlit og tað kann gerast í hvussu so er fyrri ein part við einari starvsreglugerð, ið setir mark fyrri tí, sum valdfýnsir ráðslimir kunnu finna uppá.

Sum lógin er nú, kann ráðið sjálvt gera sína egnu reglugerð, men hetta kundu vit ikki lita meirilutanum til eftir tað, vit hava upplivað í seinastuni — tað hevði verið sum at latið verða goyma at gásum!

Sostatt má sjálv lógin um skúlafyririting broytast soleiðis, at tað verður tað demokratiskt valda lögtingið, ið setir ráðnum so frægt av reglum at virka eftir, at ráðsmeirilutin ikki í framtíðini ótålmaður sleppur at praktisera nakað sum í vanlukku-mát minnir um berufsverbot.

Tá tingið kemur saman aftur verður høvi til at kannað hetta mál nærri við ta, at uppskot kemur um at broyta lógina um skúlafyririting og í samband við umrøðuna av almennum starvssetanum. Undir hesum viðgerðum eigur Landskúlaráðið at verað kallað inn fyrri lögtingsins skúlanevnd fyrri at greiða nærri frá øllum til lagna, sum er farið fram í seinastuni. Kanska verður tað høvi til at fáa kannað, um alt ruggar rætt við hesum báðum starvssetanum.

Skulu vit ganga eftir tí næstan hysterisku reaktiónini hjá ráðsformanninum í Dimmalætting í dag, so sær ikki mætari út enn, at hann sjálvt letur okkum prógvini: tær fáu og fløktu grundir hann gevur fyrri at seta umsøkjaran nr. 3 fram um nr. 1 í Trongsivági passa í ongun færi upp á tann, sum hansara meiriluti innstillaði til rektor í Eysturoynni!

Jóannes Dalsgaard

Hvør hevur hongt Tvøroyri út?

At tykur borgarligu troysta tykkum at skriva um at Sosialurin hongir Tvøroyri út!

Hvør er tað, sum tey seinastu árin hevur ligið og fóðrar Dagblaðið og Dimmalætting við øllum søgunum um Tvøroyri? Tað eru tykur — borgarskapið á Tvøroyri! Og hvør er tað sum strýkur um bygdina og spillir øll nýggj og góð tiltøk á Tvøroyri út? Sama kompanið!

Men hvør er fyrstur at fáa sær allar forðeilirnar við tí nýggja, sum javnaðarmenn skaffa til bygdina og oyna???

Jú, sama borgarliga

kompanið!

Hvør flenti meira at ellisheimi, flakavirki, HF, trolarunum, havnabyggingini og nú skúla og itróttarmiðstöðini í Trongsivági enn borgarligu undangongufólkini — kvinnur sum menn?

Men hvør hevur verið grammari eftir øllum fyrimunum við hesum tiltøkum enn júst hesi somu

borgarligu undangongufólk?

Tit skuldu tagt um úthonging — tað kundi hent at onkur av ogum misti tolið og loysti ordiliga frá posanum, so skuldi onkur av tykkum, sum nú liggja og míla tygum í Dimmu og Dagblaðnum blikna um skallan!

Arbeidarar á Tvøroyri

Heldur tú ikki

sosialin

Brúðleyp

Í dag giftast í Havn Bireta Thomasen úr Vági og Ernst Hansen úr Nólsoy.

Br. adr.: Hotel Hafnia.